

ENGLANTILAINEN KOULU NORJALAIS-SUOMALAISESTA NÄKÖKULMASTA

Marianne L. Stokke Norjasta ja Pasi Venäläinen Suomesta vierailivat syyskuussa 2004 kahdessa englantilaisessa koulussa. Norjalaisesta ja suomalaisesta perspektiivistä katsottuna koulut olivat suuria, kummassakin koulussa oli lähes 1000 oppilasta. Marianne L. Stokke ja Pasi Venäläinen näkivät hyviä käytäntöjä, mutta heidän käsityksensä mukaan pohjoismaalaisittain arvioituna luokat eivät kuitenkaan olleet oppimiskyvyiltään sekaryhmiä. Vierailijoilla oli mahdollisuus tutustua kummassakin koulussa 7. luokkaan, jotka heidän mukaansa olivat enemmän sekaryhmiä kuin luokat, joihin oppilaat oli ohjattu kykyjensä mukaan. Toisessa vierailukouluista he osallistuivat myös tuntiin, jossa oli mukana kaksi opettajaa toisen opettajista huolehtiessa vähemmän lahjakkaista oppilasta. Seuraavassa on esitetty Marianne L. Stokken ja Pasi Venäläisen lokakuussa kirjoittama raportti.¹

VIERAILURAPORTTI

Marianne, L. Stokke ja Pasi Venäläinen

Risum Comprehensive School, Norja ja Jyväskylän yliopiston Opettajankoulutuslaitos, Suomi

1. Esimerkkejä parhaista käytännöistä liittyen yksilöityyn oppimiseen oppimiskyvyiltään erilaisten oppilaiden oppitunneilla ja tuntien ulkopuolella
 - a. Kummassakin koulussa keskitytään tavoitteisiin kaikissa aineissa. Näin kohdennetaan huomio yksilöön. Jokaisessa luokkahuoneessa oli ”tavoitetaulut”, joihin opettaja kirjoitti näkyviin kyseisen tunnin tavoitteen. Käytäntö oli yleisesti käytössä.
 - b. Luokanopettaja tai aineenopettaja keskustelee oppilaiden kanssa heidän henkilökohtaisista tavoitteistaan joka vuosi. Oppilaat velvoitetaan siihen.
 - c. Tavoitteet kirjoitetaan oppilaiden henkilökohtaiseen ”Planneriin” – pieneen muistikirjaan, jonka he saavat joka vuosi. Joskus tavoitteet ovat myös arvosanatavoitteita, joihin oppilaan tulisi pyrkiä.
 - d. Keskiössä on yhdessä oppiminen tiimi- ja parityöskentelynä. Opettaja kiinnittää paljon huomiota ryhmien ja pariin muodostamiseen.
 - e. Tehtävät ovat usein avoimia niin, ettei niihin ole vain yhtä oikeaa vastausta. Prosesseja pidetään tärkeänä.
 - f. Oppilaiden halutaan ylittävän itsensä ja siksi heille annetaan tehtäviä, jotka ovat vähän yläpuolella heidän kapasiteettinsa.
2. Tulosten vertailu ja reflektointi vierailulla tehdyistä löydöistä ja niiden arvioinnista ottaen huomioon kunkin maan erityistilanne – ajatusten vierailijaparien ja muiden kouluvierailuja tehneiden kesken
 - a. Koulujen koot tekevät vertailun vaikeaksi - me tulkitsemme asioita pohjoismaalaisesta koulusysteemistä käsin lähtökohtana keskimäärin 300 oppilaan koulu. Englantilainen systeemi tuottaa paremman tuen oppilaille ja opettajille monessa suhteessa, esimerkiksi koulujen kehittämisessä. Opettajien täydennyskoulutuksessa keskeisiin aiheisiin on käytettävissä erityisasiantuntijoita.

¹ Toimittanut Liisa Kyyrönen

- b. Englantilainen koulusysteemi vaatii hyvin yksityiskohtaiset koulujen kehittämissuunnitelmat. Yhdessä koulussa oli suunnitelma opettajien kehittämisohjelmaksi ja he kutsuivat sitä nimellä ”Teaching and Learning”, joka toi esille sen, että myös opettajan tarvitsee olla elinikäinen oppija.
3. Tekijät, jotka vaikuttavat yksilöityyn oppimiseen sekaryhmässä positiivisesti tai negatiivisesti
- a. Positiivista: Meidän mielestämme tavoitteisiin keskittyminen on tärkeä tekijä yksilöidyssä oppimisessa. Siinä keskitytään jokaisen prosessiin.
 - b. Negatiivista: Arvioinnissa ”liigataulukot”, jotka julkaistaan usein sanomalehdessä
4. Näkökulmia, jotka liittyvät yksilöidyn opetuksen vaikutukseen hankittaessa opetus suunnitelman edellyttämää kompetenssia ja sosiaalista kompetenssia
- a. Opetussuunnitelman edellyttämän kompetenssin hankkiminen
 - i. Englantilaisessa koulussa arviointi on pelottavaa joka suunnasta tarkasteltuna. Emme olleet koskaan nähneet sellaista kontrollointisysteemiä. Siellä oli ”liigataulut”, joissa julkaistaan tulokset, ja paikalliset sanomalehdet poimivat ja kirjoittavat niistä kaiken jokaista yksityiskohtaa myöten. Me ajattelemme vähiten lahjakkaita oppilaita, joilla on ollut omat tavoitteensa ja jotka ovat saavuttaneet paljon heille määrätystä tasosta. Meidän mielestä tämä oli epäjohdonmukaista, kun sitä verrataan yleiseen koulutuspolitiikkaan, jonka mukaan oppilailta pitäisi olla mahdollisuus hyvään elämään koulussa. Kaikkia kouluja tarvitaan testata, mutta ei tuossa laajuudessa.
 - ii. Opettajien oppiainehallinta on erittäin korkea tasoista.
 - b. Sosiaalisten kompetenssien hankkiminen
Englantilaiset ovat melko hyviä siinä. Me huomasimme, että oppilaat käyttäytyivät hyvin ja myös suhteet luokassa olivat hyvät. Sosiaalisten taitojen painottaminen on ilmeistä. Sitä, onko näin, emme päässeet varmistamaan. Tätä painotusta haluaisimme norjalaisessa systeemissä. Emme epäile tämän vaikutusta yksilöityyn oppimiseen.
5. Muut näkökulmat, tekijät ja yksityiskohdat, jotka auttavat ymmärtämään ja testaamaan opettajien koulutusmoduuleja ja opettajien tulevaan koulutusta kotimaassamme
- a. Tiimitaidot: Varmistaa, että opettajat osaavat soveltaa yhteistyötaitoja omassa työssänsä ja luokkahuoneessa
 - b. Moduulit siitä, kuinka opettaa sosiaalisia taitoja oppilaille. Norjalaisessa opetussuunnitelmassa on vuodesta 1997 lähtien esitetty tarve tähän ja sosiaalisten taitojen tarpeelle on kysyntää opettajien täydennyskoulutuksessa.
 - c. Me uskomme myös, että näkökulma oppimiseen keskustelun kautta on jotakin, jolle olisi käyttöä moduuleissa. Haldenin Opettajankoulutuslaitoksessa on opettaja, joka käyttää ”Teaching-thinking” -menetelmää, joka vastaa osittain sitä.
 - d. Oppimistyyli näyttävät olevan Englannissa ”päällä”. Myös muissa maissa on keskusteltu paljon niistä. Me ehdotamme, että ne otetaan huomioon kaikkien maiden moduuleissa.
 - e. Kuinka huolehtia lahjakkaita oppilaita: startegiat?